

MAGYAR KURIR

Indult Bétsből, Pénteken September' 5-dik napján, 1817-dik esztendőben.

Déli Amerika.

A' Veneczuelai Congressus ilyen pompával állott-fel a' múlt Május' 8-dikán: — Az eddig fennállott Provisoriai Ország-lószék' tegjai, kik között a' nevezetesebbek voltak *Bolivar* és *Marino* Generálisok, a' mondott napon *Cariacó* b a n össze gyülekeztek. A' *Bolivar*' jelen nem létében, kinek ekkor a' tábornál kellett lenni. *Marino* nyitotta-ki a' gyűlés tanácskozását egy beszéd által, azt adván legelőbb is elő, hogy az ő öszszegyűlékezésnek tárgya, az ő új Ország-lószék' módjának elintéztetése légyen. Legelső munkájok volt a' megesküvés. Meghatározták, hogy Szövetségi Ország-lószék' állítsanak-fel, az az, hogy azon hét tartományok, mellyek még eddig ezen új országot teszik, egy Szövetségbe öszszetsatolódva, különkülön fennálljanak, hanem egy fő Tanács által kormányoztassanak, melynek neve Congressus legyen. A' Congressus' tagjait a' tartományok nevezik-ki, mint képviselőket. A' mostani Congressusnak, *Bolivar* és *Toro Ferdinand* neveztettek Elölülőjévé, kétségkívül azért ketten, hogy *Bolivar* még mostanában, míg tudniillik a' hadakozás tart, nem szánhatja-el magát a' polgári igazgatásra. Birák és egyéb tiszték is neveztettek. *Margarita*' szigetén *Assumcion* városa határozatott most egy előre a' Congressus' öszszegyűlékezésének helyévé. A' szározon tsatázó seregeknek fő vezérlésében *Bolivar* és *Marino*,

a' hajós sereg' vezérlésében pedig Admirális *Brion*, megerössítették. *Margarita* szigetét *Uj-Spártának* nevezte a' Congressus, 's végre azt is meghatározta, hogy az új Státusnak sárga színű zászlói legyenek, 's ezeken a' most egygyesült hét tartományokat hét tsillagok ábrázolják, mellyeknek száma aszzerént nevedhetnek, mint a' tartományoké nevedekni fog, ha fog. — Mint mind ezekből látszik, ezen tartományok is azokat az intézeteket akarják a' magok Státusoknak megfundálásában követni, mellyet az Északi Amerikaiak követtek, mikor Nagy Britanniától elpártoltak.

Spanyol Ország.

A' *Spanyol* hadiministérium ilyen végzést hirdettetett-ki az Amerikai insurgeensekre nézve, kik a' Királyi seregek' kezire kerülnek: —

„Minekutánna a' Kir. seregek, mellyek a' General-Lajtnant *Don Pablo Morillo* 's a' Grenadai Vice-Király *Don Francesco Montalwa*' vezérlésük alatt a' múlt 1816-dik esztendőben *Carthage*na városát megvették volna, ennek alkalmatosságával ezen városban és tartományban számos személyek elfogattattak, mint bűnösök, azért, hogy az igaz jussal bíró Ország-lószék' megtámogták, 's a' lázadást és nyilvános ellentállást élesztették. Továbbá, kilentz főbb lázasztók ellen per indittatván, történt, hogy azon Törvényszék' nézve, melly által a' bűnösöknek megítéltetni kellett volna, né-melly kétségkedések fordultak elő:

melyre nézve a' Vice-Király jónak találta meghatározni, hogy ezen pert egy Katonai Törvényesség folytassa, a' melly oly tisztekből álljon, a' kik feljebb való ranguak legyenek, mint azok, kiknek fejekre ítéletet kell mondani. Egyszersmind parantsolatot vett vala a' Vice-Király, hogy az ezen pert illető eszközöknek elővétetetésére vezérlő, és a' bünösöknek megíteltetéseket 's megölettetéseket illető okokat is ő Felségének megírván, az ő Felsége' helybehagyását mind ezekre nézve, valamint szintén azon útasításokat is, mellyekhez magát ennekutánna szabniköteleztetik, várja-el. —

„Király ő Felsége a' Vice-Királynak a' nevezett bünösökre nézve eddig gyakorlott bánása' módját helybe hagyván, a' maga Titkos Tanácsának meghalgatása után az ily bünösöknek jövődöbéli megbüntetésekre nézve meghatározta, hogy az Amérikáki revolúciónak minden nemű és nevű részesei, ha kézre kerülnek, az itt következő szakaszok szerént ítéltesse-nek-meg. —

Első Szakasz: Ide tartoznak mind azok a' személyek, kik az insurgensektől vezérséget, 's egyéb tiszti rangokat 's hivatalokat elfogadtak, 's a' kik a' Királyi seregek által valamely erősségnek vagy akár mi helynek védelmezésében fegyveres kézzel fogattatnak-el.

Második Szakaszban vannak azok a' Spionok, akár mi rendűek legyenek, kik az ő Felsége' seregeinek 's megerősített helyeinek bátorsága ellen valami próbát tettek vagy tesznek. —

Harmadik Szakaszt teszik mind azok, kik a' békességszerető népeket fellázzasztani iparkodtak vagy iparkodni fognak; 's a' kik az ilyen fellázzadott népekkel, mint vezérlők, oly helységeket, mellyekből a' Királyi seregek élelmet kapnak, felégetnek, élpusztítanak, és elrontanak. —

Negyedik Szakaszban vagynak azok, kik a' Királyi órmódához tartoztak, de

azt elhagyván a' Revolúziós Országlószékeknek hűségére megesküdtek, 's ezen revolúziós Országlószéket megesmerték, még úgy is, ha fegyver fogás nélkül maradtak is meg az insurgensek között. —

Ötödik Szakaszt teszik azok, kik az igazi és törvényes Országlószéktől nekik adatott hivatalokat elhagyván, a' revolúziós Országlószéktől válottak hivatalokat: 's éppen így azok is, kik ugyan, az igaz jussal bíró Országlószékeknek semmi hivataljában nem voltak, de a' revolúziós Országlószéktől hivatalokat válottak. —

A' Hatodik Szakaszt teszik azok, a' kik proklamátzióik, írásaik, 's politikai vélekedéseik által, a' támadás' tüzeit élesztették. —

A' Hetedik Szakasz magában foglalja azokat, kik a' revolúziós Országlással egygyütt járó fejetlenséggel vissza élvén, a' békességes indulatú és hűséges alattvalókat megöldökölték, meggyilkolták, üldözték, elvádolták, vagy felprédálták, vagy pedig mind ezeket ezután tselekedni fogják.

*Nyolczadik Szakasz*nak tárgyai azok, a' kik az igaz jussal bíró Országlószék' szolgálatjában lévén azután az Insurgens Országlószékek tisztségeiben szolgálni kezdettek, annak szolgálni meg nem szüntek, vagy továbbá is meg nem szüntenek, annak hűségére megesküdtek, 's méltóságát megesmerték. —

„A' négy elsőbb Szakaszban találtató személyek, ha katona rendbéliek lesznek, közönséges katona Törvényesség által ítéltesse-nek-meg, azon rangjaik szerént, mint az igaz jussal bíró Országlószék meg fogja azokat ismérni. Olyan esetekben, mellyekre nézve ezen határozást a' Vice-Királyok vagy a' Tartományoknak Kapitányaik jónak lenni nem találják, az ítélletet a' kerületek' tanácsaik vizsgálják-meg, akkor pedig, mikor a' bün testi vagy halálos büntetést von maga után, három Tanácsosok. —

„A' négy hátulsó Szakaszokban talál-
tató személyek, polgári Törvényszék' eiei-
be tartoznak, kivéven a' 8-dik Szakasz-
béli katonarendüeket, kikről már feljebb
határozás tétetődik. Az itélettételek, mint
a' hadi Tanátsszékeknél szokás, azonnal
végrehajtatnak, minthogy a' felzendült
Amérikát mint hadi állapotbanlévőt úgy
kell tartanunk, 's illendő dolog is, hogy
a' megfenyítettés hamar történnék, hogy
példaadásul szolgálhasson, 's a' lakosokat
a' Fejedelem eránt tartozó engedelmes-
ségben megtarthassa. Költ *Madridban*
Jul. 28-dikán, 1817-ben.

Egy *Buenos - Ayresi* prédáló hajó
a' múlt télen a' tengerekre kivezvéen,
Spanyolországban Gallitziának *Finister-*
re nevű fokánál egy oly Spanyol hajót
fogott-el, melly másfél millió Dollárral
volt terhelve; 70 napok alatt érkezett
viszsa véle a' Buenos - Ayresi kikötő-
helybe.

Frantzia Ország.

Gróf *Ruppin* (a' Pruszsus Király)
Augustus' 21-dikén Hertzeg *Wellington-*
nal ebédelt valami 25 idegen Udvarok-
nak Párisban lévő Követeikkel.

A' *Charente'* departamentjében egy
altisztet, ki az 1815-dik esztendőben No-
vemberben, azért, hogy azt nem akarta ki-
áltani, hogy *éljen a' Király!* egy paraszt-
ra reá lövén oly sebet ejtett rajta, hogy
20 hónapi szenvedések után kimúlt a'
világból, két hónapi fogságra és 100
Frankból álló birságfizetésre ítélték.

A' *Limegesi* Püspök egy pásztori le-
velet botsátott a' megyéjébéli lakosokhoz,
melyben inti őket hogy a' *Voltaire'* és
Rousseau' munkáikat ne olvassák.

Régolta foly Párisban a' fenytő po-
litizai ítélőszék előtt az *Európai Cen-*
sor nevű újságnak *Comte* és *Dunoyer*
nevű iróji ellen a' per, azért, hogy
ezen esztendőbéli harmadik tsomójokban
a' mostan fennálló Országglás' módja ellen

irtak, és azért is, hogy ezen szímű irást:
Szent Helenai levelek, kiadták. Ez a'
per eldő t Augustus' 19-dikén. A' neze-
zett két Irók egy-egy esztendei fogságra
és arra büntették, hogy külön külön
mindenik 3000 Frank birságot fizessen,
öt esztedök alatt minden polgári jusaik-
tól megfosztatva 's ugyan annyi ideig fő-
politizai felvigyázás alatt maradjanak, ak-
kor különkülön mindenek 1000 Frank ke-
zességi pénzt tegyen-le; 's végezetre,
hogy munkájoknak ezen tsomója, melly
elvéttetett, elvéttelve is maradjon. *Renau-*
diere nevű nyomtatójok is 1000 Frank-
ból álló birságfizetésre ítéltetett. A' per-
re való költséget is megfizetni tartoznak
hárman, oly mérséklés szerént hogy an-
nak $\frac{1}{10}$ részét *Renaudiere*, $\frac{2}{10}$ részét pe-
dig *Comte* és *Dunoyer* fizessék.

A' Tudományok' Akadémiája Párisban
affelett tanátskozván nem régen, hogy a'
Poétai megjutalmaztatásra mitsoda tár-
gyat tegyen-ki, legnagyobb helybehagyást
talált *Lacratellének* jóvallása, a' ki azt
tanátolta, hogy a' valamint Angliában
megtől fogva, úgy most Frantziaország-
ban is szokásban lévő *Esküdték* ál-
tal való Törvényszékeknek magasztaltatá-
sa tétetessék-ki.

A' közönséges újságlevelek szerént az
Alsatzia b a n fekvő Austriai és *Wür-*
tembergi Regementek parantsolatot kap-
tak, hogy tartsák készen magokat a' Her-
tzeg *Wellington* által lejendő megmus-
tráltatásra. A' Generális *Scheeler'* vezér-
lése alatt lévő seregek a' Niebornborni
környéken gyűlnek össze ezen mustrá-
ra. Lauterburgban, Weisenburgban,
Selzben 's másutt, tsak az ispotályok, ka-
szármák, 's magazinumok mellett való
szolgálat-tételre maradnak hátra kevesen.
Ugyan akkor az Austriai *Risch* és Maxi-
milian József Dragonyos Regementjeik, 's
a' Benyovszky és Gyulai gyalogjaik, *Ha-*
genaunál gyűlnek Logerbe, a' hol ezek-
kel, valamint szintén a' F. Marschallajt-

róni *Marschal* vezérlése alatt lévő ágyúzó sereggel, a' *Marienthali* térségen magános mustrákat tartat a' nevezett fő vezér, a' honnét *Straszburgon* által egyenesen *Kolmárhoz* veszi útját ő Hertzegsége, és ott a' Felső Alsatziában fekvő *Austriai* egész armádát mustráljameg. Hasonló mustrát tartott már mind ezeknek előtte *Sargemündnél* a' *Bavarus* seregekkel. A' *Prusszus* seregek már mind vissza tértek *Ligny* mellől, a' hol őket a' magok' Királya megmustrálta, előbbeni szállásaikra.

Nagy Britannia.

Azok a' *Venezuelai* Agensek, a' kik egy időtől fogva *Londonban* tartózkodnak, nem tudhatni mitsoda fundamentomon azt hirlelték-el, hogy az a' *Sir Robert Wilson* nevű *Anglus* Generális, a' ki magát a' hajdoni *Frantzia* fő *Postaigazgatónak* Gróf *Lavalettének* a' fogságból való kiszabadítása által esmeretessé tette vala, vezérséget akar vállalni a' *Venezuelai* armádának egygyik osztályánál, melly hír arra adott alkalmatosságot a' *Londoni* Ministeri Kurir' irójának, hogy a' következő kérdéseket hirdesse - ki ezen *Londonban* tartózkodó *Amerikai* Agensekre nézve: —

„Vádoltathatnak-e ezen Agensek, azaz, hogy fél zsóldon lévő tisztjeinket tsalárd fogások által arra venni iparkodtak, hogy az *Amerikai Independens* seregeknel szolgálatot vállaljanak? —

„Igaz-e, hogy ugyan ezen Agensek, hogy iparkodásokat annál foganatosabbá tehessék, egyebek között azt is erőssítették, hogy *Generális Sir Wilson Robert* az ő armádájoknál fő vezérséget fogna vállalni, hanem hogy, a' hol efféléket beszélték ezen Agensek, betsületből kikérték volna magoknak, hogy kérdezősködni tsakugyan senki ne mennyen a' nevezett *Generális*hoz?

„Adtak-e ezen *Verbunkos-Agensek* a' magok idevaló *Al-verbunkosaiknak*, kikkel mint eszközökkel éltek tisztjeinknek eltsábitásában, holmi nevezetes katonai méltóságokat, nagyobbakat azoknál, mint a' milyenekhez ezen tisztjeinknek az *Anglus* armádánál reménségek mostanság lehetett volna? —

„*Tsábitanak* - é - el 's *tsalnak* - é valóssággal magokhoz töllünk ezen Agensek sok szerentsétlen tiszteket 's egyéb ifjú embereket oly ígéretek által, mellyek fölül magok bizonyosan tudják, hogy idébb vagy hátrább vagy mind vagy többire tsalláságoknak fognak találtatni? oly tiszteket tudniillik, kik nem régen a' mi armádáinknál tisztek lévén, de az elkövetkezett békességes állapotra nézve a' katonai szolgálatból nyugodalomra botsátatván, azolta familiájok' kebelében tsendes keresetnek folytatásához fogtak, 's a' kiknek mostani eltsábittatása idővel gyanithatóképpen azt a' következtést fogja reájok nézve elhozni, hogy többire, mint koldusok, azon közönségeknek, városoknak vagy faluknak, a' hovavalók, terheikre legyenek?

A' *Londoni Morning-Post* nevű újság azt irta *Aug. 19-dikén*, hogy ő meghatalmaztatva van annak nyilvánóságos kihirdetésére 's kinyilatkoztatására, hogy azok az egy időtől fogva mesterségesen elterjesztetett hírek, hogy t. i. *Anglia*, a' *Spanyolország* 's ennek plántatartományai között folyó hadakozás miatt hasonlóképpen valamelly háboruba fogná elegyíteni magát, legkissebb fundamentum nélkül való költemények légyenek.

Londonban egy aszszonyszemély megtébolyodván igen jeles példáját adta annak, hogy az ember semmit sem jádzik jobban, mint azt, a' mi maga. Az említett személy néhány esztendőig nagy kedvességgel jádzott egygyik *Londoni* teátrumon, úgy hogy *Gay* nevű híres Poéta

rímes verseket írt tiszteletére, *Fekete szemű Susánna* ezímalatt. Egy idő múlva a' szép *Susánnát* a' szeretője tsakugyan elhagyván, ez őtet annyira megillette, hogy megtébolydott, 's az ilyenek' házába vitelett. Nem régen történik, hogy azt kérdi tsendes szempillantataiban a' gondviselőjétől, hogy: mit jádzanak ma a' theatromon? Emez azt feleli, hogy *Hamletet*. A' leány ezzel elhalgatott. Ő ezen játéokban, míg eszin volt, a' tébolyodott *Ophéliát* szokta volt jádzani. Eljövén a' theatrom' ideje, *Susánna* szép tsendesen kilopja magát a' bolondok' házából, 's egyenesen megy a' theatromra, a' hol magát mind addig tsendesesen viseli, míg *Ophéliának*, vagy inkább azon személynek, a' ki *Ophéliát* jádzotta, ki kellett volna jöni, a' midőn ő ezen személyt megelőzén, a' jádzó helyre kiállott 's úgy eljádotta a' tébolyodott *Ophéliát*, hogy jobban senki se'. De úgyis ellankasztotta magát, hogy utóljára tsak ezt tudta kimondani: *Most már vége van mindennek!* melly után az előbbeni házba vissza vitték, 's ott nem soká meghalt.

Berlinből írják, hogy a' theatrom' épületének elégeése által tsak ruhakészület, 120,000 tallért érő égett oda. Tsak az elégett parokákat 5000 tallérra betsülik.

B e l g i u m.

Regnault-de-St-Jean-d'Angely, kiről eleinten a' *Londoni* Ministeri Kurir 's utánna más újságok is azt hirlelték vala, hogy megtébolyodott volna, Amérikábol vissza érkezett Európába, 's passus nélkül ugyan de tökéletes józan észszel, Antwerpiához szállott-ki. *Achenbe* megyen engedelemmel, hol a' felesége betegeskedik. Mondják, hogy a' három

nagy Hatalmasságoknak országaik közzül, mellyek között a' megtelepedésre a' Parisi Alkú szerént választást tenni jussa van, Pruszsziát választotta.

A' Frantzia Emigránsok, kiknek Belgiumból az útát kiadták, nagyon megritkultak a' Belga városokban. *Mouton* még ott van, de nagyon vigyáz magára. *Hullin* és *Lamarque* Amsterdamban tartózkodnak. *Fressinet* minden órán útnak fog indulni elébb Angliába, 's onét Amérikába. Ezen Ex-Generális írta azt a' könyvet, melly ily cím alatt jött-ki: *A' Parisban 1815-ben készült Capitulatzióért való Apellálás a' jövendő időbéli nemzetségekhez.*

P o r t u g a l l i a.

Báró Eben 's a' minapi özszeesküvésnek több gerjesztői, hatálra itéltettek, 's mint gondoltatik, minden órán meg fognak ölettetni.

H a m b u r g.

Az az 1800 lábnyom hosszúságú fahid, mellyet a' Frantziák *Hamburg* és *Haarburg* között *Wilhelmsburg* nevű szigeten által építettek vala, 's a' melly azóltától fogva az utazóknak igen jó szolgálatot tett, mostanában rontattatik.

B é t s.

Tíz millió papirospénz, melynek 9 millióból álló része, az 1816-ban Október' 29-dikén költ Fels. Patens által kinyittatott, Conventziós pénzben 5 per Centes interesü, önként való költsönözés' útján, egy millióból álló része pedig a' Bankó munkálkodása által, gyült-be, holnap, úgymint e' hónap' 6-dikán, dél-előtti 11 órakor, a' már néhány versben megirt rendtartással, a' glaszin lévő elégető házban, a' közönségnek láttára elégettetik.

Száz forint huszas pénzért, adtak Váltó czédulában: —

Sept. 2-ik napján 312 — 3-dikán 314 — 4-dikén 314 — forintot.

Hazai Dolgok és egyéb Toldalékok.

Magyar Ország.

Fejérvárról Augustus' utolsó napjairól. — Méltóságos és Fő Tiszt. *Vurum József* Fejérvári Püspök úr mint beiktatódásának alkalmatosságával megígérte volt, nem csak el kezdette az ide való Nemes Káptalannak törvényes megvi'sgálását, hanem már végre is hajtotta azt. Minden kétségen kívül szükséges volt ez; mivel még eddig ez ideig soha törvényesen meg nem vizsgálott ez a' Hazánknek hasonló Intézetei közt az elsőbkek közzé számlálható Káptalan. Hogy pedig annál tökéletesebben menne végre ez a' munka a' Mélt. és Fő Tiszt. Püspök úr bizonyos pontokat szabott ki, melyekhez képest le kellett irni nem csak a' mostani, hanem még a' Szent István Királytól fundált régi Káptalannak is, és a' Boldogságos Szűz azon Templomának Historiáját, mellyben régi Királyaink megkoronáztattak, 's temetkeztek. Mind ez Május' 26-dikára meg is lett, melly napon a' Káptalannak és Püspöki Templomnak megvizsgálása is végre ment. Attól fogva pedig egész Aug. 19-dik napjáig folyvást tartottak ugyan azon tárgy felett a' tanátskozások. A' minek már most az a' szerentsés következése vagyon, hogy a' Fejérvári Káptalan olly lábra állittatott, hogy a' jó rendre nézve akármelyikkel vetekedhetik a' Hazában. Most ismét Megyéjének Canonica Visitatiójában fáradoz a' tisztelt Főtiszt. Méltóság. A' Csepel szigetében helyhez tetett Parochiákon kezdte, 's innen a' Budai Felső és alsó kerületekre megy által.

Rhonitzról T. Zolyom Vármegyéből Augustus' 11-dikéről így irnak.

Tsendes volt az idő. Sem égiháborúval nem fenyegettek a' Fellegek, sem a' szél nem dúdolt. Egyszerre még is a' fent irtt napon dél előtt 11 óra tájban

szörnyü nagy zuhanás hallatik. Ugy tetszett mintha valami szörnyü nagy hegy roskadt, — vagy valami torony omlott volna le a' földre. Minden azt gondolta, hogy tulajdon háza fedele szakadt le, és ijjedve szaladtak ki a' benn lévők nézni, ha vallyon valósággal úgy van-e a' dolog? A' Mezőkön lévők kik körül sem hegy sem épületek nem voltak, azt gondolták, hogy valami puskapoörös ház lobbant el. De csak kevés ideig tűnődünk és álmétkodtunk e' rendkívül való történeten, midőn a' föld megrendül alattunk. Nem tartott ugyan az ingadozás tovább 3 Szekundánál; de még is mind nálunk, mind *Predaina* nevü faluban, úgy szinte *Breznyó Bányán* is több károkat okozott. A' mint utóbb végire járhattunk délről északra ment ez a' rendülés. *Besztertze-Bánya* tőlünk csak 4 mértföldnyire esik, 's itt még is legkissebb rengést sem vettek észre.

* * *

Nem régiben jött ki a' Gróf *Viczay* Hédervári, valami 17 vagy 18 ezer válogatott darabokból álló pénzgyűjteményének leírása Bétsben, 2 Darabban, 57 réznyomattal, ezen vezeték alatt: „*Musei Hedervarii in Hungaria nummos antiquos graecos et latinos descripsit, anecdotos vel parum cognitos etiam tabulis cupreis incidi curavit C. Michael a Viczay.*“ — Csak a' Vaticanumból, 125 darab aranypénz van közte.

* * *

Ns. *Mosony* vármegyében helyhez tetett *Gatterdorf* nevü faluban, igen hirtelen való és véletlen halállal múlt ki a' világból nem régen, életének 41-dik esztendejében, *Vásonkeői Zichi Amalia* Grófné, a' Tsillagkeresztes Rend' 's Császárné ő Felsége Palotás Dámája, egy minden féle aszszonyi virtusokkal tündöklött Aszszonyság.

E r d é l y.

Kolozvárról most csak röviden annyit írhatunk, hogy Császár és Császárné ö Felségek onnét, *Tordán, Károlyváron, és Zalathnán* által, *Szeben* felé, Augustus' 27-dik napján, kívánt jó egészségben útnak indultak.

* * *

Ersébet városából Aug. 20-dikán.
— Alig olvasunk vagy egy újság Darabot egy időtől fogva, melyben gyászos színekkel ne festetnék az a' nyomoruság, melly nagyobb részén Magyar Országának a' Felebaráti szeretet' munkás gyakorlását szükségesebbé tette mostanában mint valaha. Nem volt kisebb a' Magyar Országinál az az inség, melly Erdélyt szorongatta. A' hol rakásonként hullottak az éhség miatt az emberek, a' hol a' buzgó hazafi kéntelen volt arra a' gondolatra szálni el magát, hogy véres vérértékét nyomorusággal fizető vidékét 's honnyát idegen országgal tserélje fel, el lehet gondolni hogy nem volt csak egy két napi az inség.

Rendelt azomban az Isteni Gondviselés nálunk is oly kegyes Jóltévöket, kik magok jobb állapottal meglévén áldatva, magok megeröltetésével is kívánták szenvedő embertársaiknak szomorú sorsokat könnyebbíteni. Nevezetesen az Ersébetvárosi Tekintetes Magistratus semmit el nem mulatott, valami csak töle kitelhetett e' részen. Az egész a' halálos bádgyattságig el lankadt nyomorulttaktól fogva azokig; kik kevesebbel megérhették hogy boldogtalan állapotjokat meglábolhassák, mind a' leg böltsebb fel osztás, részesültek a' segedelemben. Mártziustól fogva Julius 1-ső napjáig étellel gyámolította a' tisztelt Magistratus az uton, erdön, 's hidak végén fetrengő szegényeket, a' nyavalyák természetéhez képest vagy keményebb, vagy könnyebb eledellel gyámolította azokat. A' kik pedig még

annyi erővel bírtak, hogy járhattak, azoknak egy héten háromszor málé kását, és melléje két portzió kenyeret rendelt, háromszor pedig csak a' portzió kenyérrel elégítették meg. A' Városi Magistratus kegyes iparkodásával egyesítették az ide való tehetősebb gazdák is jószívüségüket. Ugyanis az itt életben meg maradt 120 szegényeknek élelmekre minden héten 1 véka gabonát ajánlottak. Valóban farodhatatlan szorgalmatossággal vitte a' szegények segéllésére fel állított Biztosság a' maga keresztényi kötelességeit. Tekintetes *Lengyel Antal, Daniel Gergely* és Doctor *Farkas Ignätz* úr különösen azok a' több jóltévök között, kiknek neveiket áldással említi a' meg tartatott szegénység. Az utolsó helyen említett nagy érdemü úr nem csak tsupa kereszsyéni indulatból orvosolta 's hivén ápolgatta az éhség miatt el alélt beteget, hanem a' meg határozott kenyér és étel részt is maga osztotta ki, 's a' Protocollumot vitte; minthogy a' valóságos betegeknek, és azoknak kik csak elgyengülve voltak külön kellett az eledelt ki adni.

El jött végre az az ohajtott idő, melly a' közönséges inségnek végét szakasztotta. Hálá légyen a' Mindenható Istennek szépen arathattunk. Minden gabonáink különösen a' Törökbuza (Kukoritza) és Búza soványoknak látszottak ugyan: de a' kalászok ki pótolták a' tetsző hijjánoságot. A' szöllő is olyan szépen mutatja magát, hogy a' szászok, és mások is bő szüretet reménylenek. Melynek az a' kedves következése vagy on tsak ekkoráig is, hogy a' gabonának árra nálunk szépen leszállott. A' tiszta Buzának köb-le 60 forintról 20-ra, a' Rétszeresnek köb-le 52-ről 16-ra; az Árpáé 52-ről 12-re; a' Zabé 24-ről 12-re szállott.

Fájdalommal kell azomban azt is említeni, hogy több határokat, mint p. o. a' *Gálfalvit, Désfalvit, Bernádit, Mikefalvit* és többeket a' Maros menté-

ben Margit napján egészen el rontott a' jég. *Désfalván* a' jég akkorokban esett, hogy egy némellyik fontot is nyomott, a' kisebb része akkora volt mint egy tyuktojás, és ennél valamivel kisebb is.

* * *

*A Pesti Nemzeti Gazdából, a' Kiadó-
nak tulajdon kívánságára: —*

Őszi Lednek (*Vicia biennis*).

Van szerentsém, egyszer valahára, ezt mondhatni: — „Az *Őszi Ledneknek* „Hazánkba-kapatására rámehetünk.“ Ideje, mondom, már egyszer, közel 20 esztendei törekedésem után! — mellynek legfőbb akadály, kéttségkívül a' háború volt.

Az idén, minden költségre eltökéllvén magamat ezen szándékom' végrehajtásában; Mártzius' 5-dikén 10 forint foglalót tettem-le egy érdemes Pesti Kereskedőnél, hogy nekem, ha külömben nem lehet, egyenesen Angliából hozasson efféle magot, Posta-szekeren. Ez a' Kereskedő, mezei-gazdasági tárgyak eránt tett 3 hónapi útazásából a' napokban haza érkezvén, tellyes bizodalommal biztat, hogy a' mag, — idej termés, új mag — Október' közepe táján okvetetlen megérkezik. — Ére bizván, nemzeti mezeigazdaságunkat pallérozni óhajtó szívvel kínálom-meg azokat, a' kik magoknak ebből a' magból — még most egyedültsak szaporítás végett, kis mértékben, fél, egész, 2-3 meszejenként — elfoglalni szándékoznak; tessék magokat előre jelenteni: 's egyszersmind egyegy kevés jó földet ezen betses mag alá jól elkészítvén, tartani.

Mivel' az én emberem a' magot, többféle útmutatásom szerént, közelebb, azaz, a' Rénus mellyékén kapta: tehát szerentsésen tíz-annyit rendelt-meg, mint a' mennyit rábiztam volt; mivel' ama' mesze-földrőlvalónál jóval oltsóbban találta.

— Kikérem a' nekem költséget nem okozó Leveleket. 'a Nemz. G. Kiadója.

* * *

Pesten, mint a' Titt. Kereskedői-Elöljáró Urak kiadták, ilyen áron keltek a' *János fővételi* vásárban a' hazai termé-
sek: —

<i>Gyapjú.</i>	<i>Mázsája.</i>	<i>Forint.</i>
Egy nyirésű	— —	330—380
Megnemesített téli	—	250—280
— — nyári	—	200—250
Közönséges	—	150—180
Zigara	—	180—200
Magyar Gyapjú	—	120—140
<i>Viasz. Méz.</i>	<i>Mázsája.</i>	
Sárga Viasz	—	270—300
<i>Dohány.</i>	<i>Mázsája.</i>	
Döbrei	—	60—90
Szegedi	—	60—80
Debreczeni	—	45—55
Pétsi	—	45—50
<i>Siradék.</i>	<i>Mázsája.</i>	
Tehén vaj	—	150—180
Szalonna	—	105—110
Háj	—	130—140
Olvasztott Fagygyú	—	105—115
<i>Pálinka.</i>	<i>Akója.</i>	
Slivovicza:	—	40—70
Rosz Pálinka	—	70—90
<i>Bor.</i>	<i>Akója.</i>	
Budai ó bor veres	—	60—100
— — ideji	—	15—24
— — fejer ó bor	—	60—100
Mezőföldi bor	—	10—16
<i>Börök.</i>	<i>Párja.</i>	
Ökör bör:	—	70—85
Tehény bör	—	50—65
Borjú bör	—	7—8
Ló bör	—	20—24
Juh bör	—	6—7
<i>Külömbkülömbfélék.</i>		
1 Mázsa Hamuzsir		30—45
— — Repcze olaj		90—102
— — Apatini kender		32—36
Gubats 1 Kőből		16—20